

STANDARZY DORADZTWA ZAWODOWEGO W TECHNIKUM/BRANŻOWEJ SZKOLE I STOPNIA

Maciej Barczak
Bogna Frąszczak
Natalia Kaszkowiak
Elżbieta Swat-Padrok

POZNAŃ 2018

Standardy doradztwa zawodowego dla techników/branżowych szkół I stopnia zostały opracowane w ramach projektu Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wprowadzenie

Zagadnienia do wprowadzenia:

1. Definicja standardu, cele ich wprowadzania w szkołach.
2. Odwołanie do strategii miast, w których są zapisy o wzmacnianiu kształcenia.
3. Standardy w szkołach gimnazjalnych miasta Poznania – wnioski z analizy.
4. Wskazówki praktyczne dotyczące wprowadzania standardów, np.: czas, osoby zaangażowane, ew. instytucje do współpracy, wyjaśnienie kolejności standardów w tabeli, zasygnalizowanie, że wskaźniki są przykładowe.
5. Przewidywane korzyści, ryzyka.

Ad. 1 Cel ogólny:

Świadomie zaplanowany, indywidualny rozwój edukacyjno-zawodowy ucznia.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie właściwej organizacji WSDZ w szkole.
2. Zwiększenie roli podmiotów zewnętrznych w podniesieniu jakości kształcenia.
3. Wspieranie ucznia w tworzeniu i realizacji własnej ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Ad. 4 Wskazówki

Zaproponowano, aby kluczem do wszelkich działań związanych z wdrażaniem standardów w szkołach było dokonanie bilansu dotyczącego zarówno posiadanych zasobów szkoły, dotychczas realizowanych działań, a także potrzeb z nimi związanych: na tej podstawie będzie można precyzyjniej określić czas potrzebny do wdrażania tych działań/standardów, które dotąd nie były realizowane. Ustalono jednak, że wdrażanie standardów nie powinno zająć więcej niż 1 rok szkolny.

Ad. 5 Korzyści:

- uporządkowanie wszelkich działań w ramach doradztwa zawodowego w szkole,
- wzmocnienie organizacji doradztwa zawodowego w szkole,
- instytucjonalizacja i formalizacja działań z obszaru doradztwa zawodowego w szkole,
- umocnienie/wsparcie jakości działań nauczycieli, przede wszystkim tych, którzy już wcześniej aktywnie angażowali się w realizację WSDZ,
- promocja szkolnictwa zawodowego (tu również zaproponowano, aby był to jeden z celów szczegółowych).

Ryzyka:

- obawy nauczycieli o konieczność zwiększenia dokumentacji,

- formalizacja działań doradczych jako ryzyko ich powierzchowności – obawy o to, że konieczność „wykazwania”, że wykonuje się działania w ramach standardów doradztwa zawodowego przewyższy realne działania,
- niewłaściwe zrozumienie celów wdrażania standardów,
- trudności z pozyskiwaniem pracodawców,
- sytuacja gospodarcza w danym regionie.

Ostatecznie zdecydowano, że w zakresie potencjalnych zagrożeń/ryzyka zostaną umieszczone jedynie czynniki niezależne od beneficjentów WSDZ:

- zmiany przepisów
oraz
- zmiany uwarunkowań gospodarczych w makroregionie.

1. Organizacja Wewnętrzzkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w szkole.

L.p.	Standard	Przykładowe wskaźniki
1.	Wewnętrzzkolny System Doradztwa Zawodowego zwany dalej WSDZ, jest zbieżny z programem wychowawczo – profilaktycznym szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> dokumenty potwierdzenia zbieżności przez Radę Rodziców i Radę Pedagogiczną.
2.	W szkole wyznaczona jest osoba koordynująca realizację WSDZ a szkoła, w tym wszyscy nauczyciele projektują wspólne działania w obszarze WSDZ.	<ul style="list-style-type: none"> dokument powołania koordynatora WSDZ przez dyrektora, zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną plan i harmonogram pracy WSDZ.
3.	WSDZ powstaje w oparciu o diagnozę potrzeb z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego zarówno wśród uczniów, ich rodziców, a także nauczycieli.	<ul style="list-style-type: none"> narzędzie/narzędzia do diagnozy potrzeb, analiza wyników diagnozy potrzeb wraz z rekomendacjami do dalszej pracy, sprawozdanie lub inna forma prezentacji wyników diagnozy – dokument dla zespołu realizującego zadania w zakresie WSDZ.
4.	W szkole w ramach Wewnętrzzkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego systematycznie realizowane są zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego (rozwijające kompetencje wskazane w Ramowym Programie WSDZ oraz zgodne z ramowym planem nauczania obejmującym realizację zadań edukacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego w wymiarze minimum 10 godzin dla technikum oraz szkoły branżowej).	<ul style="list-style-type: none"> zapisy w planie wychowawcy, zapisy w dzienniku zajęć, zapisy w sprawozdaniu, scenariusze zajęć, bibliografia do zajęć, wymagania przedmiotowe w ramach przedmiotów: podstawy działalności gospodarczej oraz podstawy przedsiębiorczości (dotyczące treści poruszanych w ramach WSDZ), program pracy nauczyciela, który realizuje przedmiot, sprawozdanie komisji przedmiotowej.

5.	<p>Szkoła w ramach realizacji WSDZ współpracuje np.: z poradnią psychologiczno – pedagogiczną, placówką doskonalenia nauczycieli, pracodawcami lokalnego rynku pracy, przedstawicielami firm reprezentujących branże, w których kształceni są uczniowie oraz instytucjami zewnętrznymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porozumienia (w razie konieczności) z różnymi placówkami, • zaświadczenia, certyfikaty ze szkoleń, • dziennik pracy pedagoga, psychologa lub specjalisty, • sprawozdanie z pracy pedagoga, psychologa, specjalisty, kierownika szkolenia praktycznego, • umowy z pracodawcami, • dokumentacja praktyk zawodowych, • sprawozdania z uczestnictwa w targach dla różnych branż, • zapisy w dzienniku zajęć, • umowy patronackie, • informacja na stronie internetowej szkoły, • media (w tym społecznościowe).
6.	<p>W szkole prowadzone są działania związane z doskonaleniem nauczycieli w obszarze doradztwa zawodowego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poświadczone uczestnictwo w działaniach na rzecz promocji zawodów, w tym szkolnictwa zawodowego, • plan szkoleniowy dla nauczycieli, • sprawozdania z pracy komisji przedmiotowych, • materiały ze szkoleń przekazane przez prowadzących szkolenia.
7.	<p>W szkole systematycznie przeprowadzana jest ewaluacja WSDZ. Ewaluacja odnosi się do wszystkich działań skierowanych do uczniów, ich rodziców i nauczycieli: udzielanej informacji, konsultacji indywidualnych i grupowych zajęć edukacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • narzędzie/narzędzia do ewaluacji (np. Delta plus, ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli), • sprawozdanie komisji przedmiotowych i zespołów wychowawców klas z realizacji WSDZ, • analiza wyników ewaluacji wraz z rekomendacjami do dalszej pracy, • sprawozdanie lub inna forma prezentacji wyników ewaluacji – dokument dla zespołu realizującego zadania w zakresie WSDZ.

2. Tworzenie i realizacja własnej ścieżki edukacyjno – zawodowej ucznia.

L.p.	Standard	Przykładowe wskaźniki
1.	W szkole zapewnia się uczniom dostęp do usług doradczych służących rozpoznawaniu i nazywaniu własnych zasobów osobistych oraz ich wykorzystaniu w kształtowaniu swojej drogi zawodowej.	<ul style="list-style-type: none"> dokumentacja realizacji usług doradczych, np. dziennik pedagoga, dziennik psychologa, doradcy zawodowego, teczka klasy, teczki uczniowskie, zapisy w dzienniku, sprawozdania wychowawców klas, klasowe plany wychowawcze, informacja na stronie internetowej szkoły dotycząca dyżuru doradcy lub, w przypadku braku doradcy w szkole, informacja o innych możliwościach uzyskania przez ucznia wsparcia w zakresie planowania kariery.
2.	Szkoła działa w kierunku rozwoju postaw przedsiębiorczych i innowacyjności uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> zapisy w dziennikach zajęć, wdrożone projekty młodzieżowe, sprawozdania z różnych akcji, licytacji, dokumenty potwierdzające udział w przedsięwzięciach kształtujących postawy przedsiębiorcze, np. dokumentacja dotycząca prowadzenia spółdzielni uczniowskich, poświadczone uczestnictwo w działaniach na rzecz promocji zawodów, w tym szkolnictwa zawodowego. publikacja informacji na stronie internetowej szkoły, media (w tym społecznościowe).
3.	W technikum prowadzone są zajęcia dotyczące KKZ, uzupełniania kwalifikacji, warunków rekrutacji na uczelnie wyższe, zapotrzebowania rynku, oczekiwań pracodawców, rozmów kwalifikacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> zapisy w planie wychowawcy klasy, zapisy w dzienniku zajęć, program nauczania, scenariusz zajęć, materiały z zajęć, sprawozdanie komisji przedmiotowej.

4.	W branżowych szkołach I stopnia prowadzone są zajęcia dotyczące rekrutacji do szkoły branżowej II stopnia, KKZ, uzupełnienia kwalifikacji, zapotrzebowana rynku, oczekiwań pracodawców, rozmów kwalifikacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> • zapisy w planie wychowawcy klasy, • zapisy w dzienniku zajęć, • program nauczania, • scenariusze zajęć, • materiały z zajęć, • sprawozdanie komisji przedmiotowej.
5.	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów przekazują uczniom informacje na temat zawodów, w których będą mogli wykorzystać wiedzę z nauczanego przez nich przedmiotu.	<ul style="list-style-type: none"> • program nauczania, • protokół/sprawozdanie komisji przedmiotowych.
6.	W szkole organizowane są zajęcia pozalekcyjne rozwijające talenty, pasje uczniów, wskazujące nowe obszary do rozwoju.	<ul style="list-style-type: none"> • zapisy w dzienniku zajęć pozalekcyjnych, • plan i harmonogram zajęć pozalekcyjnych, • sprawozdanie komisji przedmiotowej, • informacja na stronie internetowej szkoły, • media (w tym społecznościowe).
7.	W ramach realizacji doradztwa edukacyjno - zawodowego uczniowie tworzą Indywidualne Plany Kariery (IPK).	<ul style="list-style-type: none"> • Indywidualny Plan Kariery (IPK), • teczka ucznia, • kontrakt doradczy, • sprawozdanie doradcy zawodowego, • sprawozdanie wychowawcy.
8.	Szkoła wspiera uczniów w sytuacji wątpliwości związanych z wyborem zawodu, nietrafnego wyboru zawodu oraz konieczności dokonania ponownego wyboru ścieżki kształcenia.	<ul style="list-style-type: none"> • zapisy w dzienniku pedagoga, psychologa lub specjalisty (w formie porad czy konsultacji), • modyfikacje Indywidualnych Planów Kariery (IPK), • zapisy w dokumentacji szkolnej dotyczące wszelkich zmian związanych ze ścieżką kształcenia ucznia.

9.	W szkole funkcjonuje Szkolny Punkt Informacji i Kariery (SPInKa) umożliwiający realizację działań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego.	<ul style="list-style-type: none"> • dokument dotyczący utworzenia tego miejsca, • informacja w dokumentacji szkoły (zarządzenie dyrektora szkoły, statut), • spis wyposażenia pomieszczenia, • informacja na stronie internetowej szkoły, • media (w tym społecznościowe).
10.	Szkoła korzysta z oferty szkoleniowej Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży (CDZdM).	<ul style="list-style-type: none"> • formularz zapotrzebowania na zajęcia z oferty CDZdM, • informacja w planach pracy pedagoga, doradcy lub wychowawcy, • informacja w dziennikach, • informacja na stronie internetowej szkoły, • protokoły zebrań z rodzicami, • media (w tym społecznościowe).
11.	W ramach WSDZ nauczyciele informują rodziców o zmianach w kształceniu zawodowym oraz o możliwościach podnoszenia przez ich dzieci kwalifikacji zawodowych w oparciu o realizowaną przez nich ścieżkę kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> • zapisy w planie wychowawcy klasy, • zapisy w dzienniku zajęć, • protokoły z zebrań z rodzicami, • materiały dydaktyczno – informacyjne dla rodziców.
12.	Na stronie internetowej szkoły zamieszczona jest zakładka związana z doradztwem zawodowym.	<ul style="list-style-type: none"> • obecność w/w zakładki na stronie internetowej szkoły.
13.	Szkoła zamieszcza na swojej stronie internetowej linki do stron, w szczególności: -CDZdM (www.cdzdm.pl), -Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy Aglomeracji Poznańskiej (www.obserwatorium-poznan.pl), -projektu <i>Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu</i> (www.kzks-poznan.pl), -Szacunu dla zawodowców (www.zawodowcy.poznan.pl),	<ul style="list-style-type: none"> • w/w linki zamieszczone na stronie internetowej szkoły.

<p>-Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (www.cke.gov.pl), -Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej (www.oke.poznan.pl), -Ministerstwa Edukacji Narodowej (www.men.gov.pl), -Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej (www.wir.org.pl), -Instytutu Badań Edukacyjnych (www.kwalifikacje.edu.pl), -Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (www.kwalifikacje.gov.pl), -powiatowych urzędów pracy (www.poznan.praca.gov.pl, www.srem.praca.gov.pl, www.oborniki.praca.gov.pl), -Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu (www.wuppoznan.praca.gov.pl).</p>	
---	--

3. Wdrażanie działań służących podnoszeniu jakości kształcenia, w tym współpraca z pracodawcami.

L.p.	Standard	Przykładowe wskaźniki
1.	W szkole monitoruje się osiągnięcia uczniów w cyklu kształcenia oraz bada losy absolwentów.	<ul style="list-style-type: none"> • informacje od pracodawcy, • sprawozdanie wychowawcy, • wpisy na świadectwach uczniów (zgodne z rozporządzeniem MEN) dotyczące ich szczególnych osiągnięć, • miejsca w szkole/gabloty przeznaczone do prezentacji osiągnięć uczniów, • informacje uzyskiwane z biur karier uczelni wyższych, • informacje uzyskiwane ze szkół branżowych II stopnia, • informacje z KKZ.

2.	Pracodawcy biorą udział w analizie wyników egzaminów zawodowych. Wnioski z analizy są wykorzystywane do ewentualnej modyfikacji programów nauczania, we współpracy z pracodawcami.	<ul style="list-style-type: none"> • protokół z Rady Pedagogicznej, • sprawozdanie komisji przedmiotowych, • wyniki egzaminu z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej/Izby Rzemieślniczej, • sprawozdanie kierownika szkolenia praktycznego.
3.	Pracodawcy biorą udział w doskonaleniu zawodowym nauczycieli, w szczególności nauczycieli kształcenia zawodowego, w zakresie aktualnych rozwiązań technologicznych z danego obszaru kształcenia zawodowego.	<ul style="list-style-type: none"> • dokumenty potwierdzające uczestnictwo w doskonaleniu zawodowym, • porozumienia z pracodawcami.
4.	W szkole prowadzona jest współpraca krajowa lub zagraniczna służąca podniesieniu jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego.	<ul style="list-style-type: none"> • umowy o współpracy, • informacje w sprawozdaniach komisji przedmiotowych, zespoły wychowawców klas, koordynatorów współpracy zagranicznej, • publikacja informacji na stronie internetowej szkoły, • protokoły z Rady Pedagogicznej, • media (w tym społecznościowe).
5.	Szkoła przygotowuje uczniów do wykonywania zadań we współpracy międzypokoleniowej i międzynarodowej.	<ul style="list-style-type: none"> • scenariusze zajęć, • zapisy w dziennikach zajęć, • program wychowawczo – profilaktyczny, • działania uczniów w ramach wolontariatu, • gablota w szkole, kroniki, itp., • publikacja informacji na stronie internetowej szkoły, • media (w tym społecznościowe).

